

Om hjemmeundervisning og retningslinjer for tilsyn med hjemmeundervisningen

Lovgivning	Grundlovens § 76 er grundlaget for hjemmeundervisning. Af bestemmelsen fremgår: <i>"Alle børn i den undervisningspligtige alder har ret til fri undervisning i folkeskolen. Forældre eller værger, der selv sørger for, at børnene får en undervisning, der kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, er ikke pligtige at lade børnene undervise i folkeskolen".</i> De nærmere regler fremgår af friskolelovens §§ 34 – 36: § 34: <i>"Hvis forældrene selv vil sørge for undervisning af deres børn i den undervisningspligtige alder, skal de meddele det skriftligt til kommunalbestyrelsen, før undervisningen begynder.</i> <i>Stk. 2. Meddelelsen skal indeholde oplysninger om, hvilke børn der skal deltage i undervisningen, hvor undervisningen foregår, og hvem der skal undervise børnene.</i> <i>Stk. 3. Kommunalbestyrelsen tilbyder forældre, som kommunalbestyrelsen har godkendt til at træne deres barn med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne i hjemmet i henhold til <u>§ 85, stk. 1, i barnets lov</u>, vederlagsfri specialpædagogisk rådgivning i hjemmet om undervisningen.</i> <i>Stk. 4. Kommunalbestyrelsen tilbyder vederlagsfri specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i hjemmet til børn omfattet af stk. 3, hvis barnets udvikling på grund af sprog- eller talevanskeligheder kræver en særlig hensyntagen eller støtte. Tilbuddets omfang og indhold skal svare til, hvad der almindeligvis tilbydes elever i folkeskolen".</i> § 35: <i>"Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med den undervisning, børnene får i hjemmet m.v.</i> <i>Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan hvert år lade afholde prøver i dansk, regning/matematik, engelsk, historie/samfundsfag og naturvidenskabelige fag for at sikre, at undervisningen står mål med, hvad der</i>
-------------------	--

	<i>almindeligvis kræves i folkeskolen. Den, der har undervist børnene, leder prøverne efter aftale med kommunalbestyrelsen.</i> <i>Stk. 3. Skønnes det, at undervisningen ikke har været forsvarlig, underretter kommunalbestyrelsen forældrene om, at der vil blive afholdt en ny prøve efter 3 måneder, og at børnene, hvis undervisningen stadig er mangelfuld, skal undervises i folkeskolen eller en anden skole, hvor undervisningspligten kan opfyldes, jf. § 33, stk. 2, i lov om folkeskolen.</i> <i>Stk. 4. Når kommunalbestyrelsen skønner, at undervisningen er forsvarlig, kan den fritage for tilsynet”.</i> § 36 <i>”Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler for afholdelse af prøver for børn, der ønsker at indstille sig til folkeskolens afsluttende prøver uden at have fulgt undervisningen ved skoler, der har ret til at afholde prøver”.</i> Ovenstående udgør rammen for Horsens Kommunes nedenstående retningslinjer for hjemmeundervisning og tilsynet.
Etablering af hjemmeundervisning	Forældrene skal meddele at de etablerer hjemmeundervisning skriftligt til Horsens Kommune, inden undervisningen begynder. Meddelelsen skal indeholde: • Oplysning om hvilke børn der hjemmeundervises, • Hvor undervisningen foregår, og • Hvem der skal undervise børnene Meddelelsen om etablering af hjemmeundervisning sendes via Horsens Kommunes hjemmeside. Link: Folkeskolen
Undervisningens indhold	Undervisningen skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Hjemmeunderviseren bestemmer selv hvordan undervisningen skal tilrettelægges, og hvilke metoder og undervisningsmidler der skal anvendes. Det er hjemmeunderviseren som vurderer hvilket klassetrin eller alderstrin, bestemte fagområder skal placeres på i skoleforløbet og med hvilken vægt de skal indgå. Hjemmeunderviseren skal udarbejde en undervisningsplan eller på anden måde redegøre

	for undervisningens tilrettelæggelse og hvilke materialer der anvendes i undervisningen. Hjemmeunderviser skal i den forbindelse redegøre for de mål som skal nås i de forskellige fag, og gøre det muligt for tilsynet at vurdere, om hjemmeundervisningen lever op til lovens krav. Hjemmeunderviseren kan fastsætte egne mål, anvende egne beskrivelser eller gøre brug af folkeskolens Fælles mål. Det er ikke et krav, at hjemmeunderviser skal gennemføre undervisning i alle folkeskolens fag. Der skal dog tilbydes undervisning indenfor hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds kan opdeles i (humanistiske, naturvidenskabelige og praktisk-musiske). Undervisningen bør som minimum omfatte folkeskolens fagkreds på en sådan måde, at de obligatoriske fag og emner kan genfindes i undervisningen. Hjemmeunderviseren vælger selv form og omfang. Det er ikke et krav at folkeskolens fag og emner direkte kan identificeres i hjemmeundervisningen. De enkelte fag og emner kan indgå i tværfaglige undervisningsforløb, i projektorienteret undervisning mv. Det må dog anses for at være et minimumskrav, at fagene dansk, regning/matematik og engelsk kan identificeres entydigt i undervisningen. Det er afgørende om hjemmeundervisningen – ud fra en helhedsvurdering – giver eleverne muligheder for kundskabstilegnelse og progression, så barnet kan opnå en grundskoleuddannelse, der står mål med folkeskolens.
Tilsyn	Tilsynet føres af skolelederen på den skole, som ellers ville være elevens distriktsskole. For elever med behov for specialundervisning, kan skolechefen beslutte, at tilsynet i stedet føres af skolelederen for et relevant specialtilbud. Der gennemføres tilsyn mindst to gange årligt. Der føres tilsyn med at undervisningen har den nødvendige kvalitet og med barnets kundskabstilegnelse og progression, så barnet kan opnå en grundskoleuddannelse, der står mål med folkeskolens.
Gennemførelse af tilsynet	Tilsynet gennemføres som udgangspunkt ved afholdelse af tilsynsbesøg der hvor barnet

	hjemmeundervises. Tilsynet kan dog – efter anmodning fra hjemmeunderviser – gennemføres ved fremmøde på distriktsskolen. Tilsynsførende træffer – indenfor de givne rammer – de beslutninger, som er nødvendige for at gennemføre tilsynet. Tilsynsførende skal - i dialog med hjemmeunderviser - planlægge et tilsyn som både sikrer et reelt tilsyn med undervisningens kvalitet og elevens kundskabstilegnelse og progression, og samtidig imødekommer hjemmeundervisers undervisningsmetoder og værdigrundlag i videst muligt omfang. Som led i tilsynet afholdes test og prøver én gang om året i dansk, matematik/regning, sprogfag, historie/samfundsfag og naturvidenskabelige fag. Tilsynet vælger hvilken test eller prøve der skal benyttes. Dette sker i dialog med den der har varetaget hjemmeundervisningen. Hjemmeunderviser leder prøverne, efter aftale med tilsynsførende. Der føres tilsyn under selve prøveafholdelsen, og resultatet vurderes af tilsynsførende. Der afholdes test uanset hvilken pædagogisk-faglig undervisningsmetode, hjemmeunderviseren måtte anvende. Det gælder også, hvis forældrene har fravalgt at lade barnet aflægge folkeskolens afgangsprøve og i øvrigt ønsker et testfrit undervisningsmiljø (kilde: Børne- og undervisningsministeriets hjemmeside om Hjemmeundervisning). Tilsynet indeholder derudover: • Observation af undervisning • Gennemgang af konkret dokumentation for undervisningen (anvendt undervisningsmateriale, opgaver udført af eleven, logbog over aktiviteter, undervisningsplan o. lign.) • Samtale med barnet • Vurdering af standpunkt • Vurdering af elevens kundskabstilegnelse og progression
Vurdering af hjemmeundervisningen	Der udarbejdes tilsynsrapport efter hvert tilsyn. Rapporten udarbejdes efter Horsens Kommunes skabelon.

	Rapporten sendes til kommentering hos hjemmeunderviser senest 3 måneder efter tilsynet. Det vurderes – efter modtagelse af hjemmeundervisers bemærkninger til tilsynsrapporten – om hjemmeundervisningen står mål med hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. <u>Hvis det vurderes at undervisningen ikke står mål med hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen:</u> Hjemmeunderviser orienteres om, hvor der mangler, om at der afholdes en ny prøve eller test efter 3 måneder, og om at barnet – hvis undervisningen stadig herefter er mangelfuld – skal undervises i folkeskolen, eller en anden skole, hvor undervisningspligten kan opfyldes, jf. folkeskolelovens § 33, stk. 2. <u>Hvis det ved gentagne tilsyn er vurderet, at undervisningen står mål med hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen:</u> Tilsynet kan ændres til én gang årligt. Hjemmeunderviser orienteres. Der er tale om en afgørelse og kravene til afgørelser i forvaltningsloven skal iagttages.
Aflæggelse af folkeskolens afgangsprøve (nyt afsnit)	Børn som hjemmeundervises har mulighed for at aflægge folkeskolens afgangsprøve som privatist. Reglerne om aflæggelse af folkeskolens afgangsprøve fremgår af folkeskoleloven og af bekendtgørelse om folkeskolens prøver. Bopælskommunen sørger for tilmelding til prøverne. Nærmere oplysninger fås ved henvendelse til tilsynsførende. De nærmere regler fremgår her: <u>Privatister Børne- og Undervisningsministeriet</u>